

APSTIPRINĀTS
Ar Valsts tiesu ekspertīžu biroja vadītāja
16.06.2014. rīkojumu Nr.1.-2.1/285

**VALSTS TIESU EKSPERTĪŽU BIROJA
2013. GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS**

Rīga 2014

Saturs

1. Pamatinformācija.....	3
1.1. Juridiskais statuss	3
1.2. Funkcijas un darbības virzieni.....	3
1.3. Budžeta programmas	4
1.4. Pārskata gada galvenie uzdevumi.....	4
2. Finanšu resursi un darbības rezultāti	4
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums.....	4
2.2. Darbības rezultāti un to izpildes analīze.....	6
2.2.1. Objektīvas, tiesiskas un zinātniski pamatotas tiesu ekspertīzes	6
2.2.2. Mācību metodiskais darbs ar klientiem	8
2.2.3. Prezentācijas un zinātniskās publikācijas	9
2.2.4. Dalība Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijā un ekspertu darba grupās	9
2.2.5. Starptautiskā sadarbība	10
2.2.6. Normatīvo aktu projektu izstrāde	10
2.3. Maksas pakalpojumi	11
2.4. Kvalitātes vadības sistēmas uzturēšana un pilnveidošana	11
2.5. Klientu aptauja.....	12
3. Personāls.....	13
4. Komunikācija ar sabiedrību.....	15
5. Plānotie pasākumi 2014.gadā	15

1. Pamatinformācija

1.1. Juridiskais statuss

Valsts tiesu ekspertīžu birojs (turpmāk — birojs) ir Tieslietu ministrijas pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Biroja mērķis ir nodrošināt objektīvu, tiesisku un zinātniski pamatotu tiesu ekspertīzi tiesas (tiesneša), prokuratūras un izmeklēšanas iestāžu uzdevumā.

Biroja darbības mandātu un kompetenci nosaka Ministru kabineta 2004.gada 14.septembra noteikumi Nr.793 „Valsts tiesu ekspertīžu biroja nolikums” (turpmāk – nolikums), Ministru kabineta 2003.gada 29.decembra rīkojums Nr.825 „Par Valsts policijas reorganizāciju”, Ministru kabineta 2007.gada 13.novembra noteikumi Nr.753 „Noteikumi par tiesu ekspertīžu iestāžu sarakstu”.

1.2. Funkcijas un darbības virzieni

Atbilstoši nolikumam birojs:

- veic tiesu ekspertīzes kriminālprocesa, civilprocesa un administratīvā procesa ietvaros;
- veic ekspertīzes pēc juridisko un fizisko personu pieprasījuma;
- veic konsultatīvi metodisko darbu jautājumos par zinātniski tehnisko līdzekļu lietošanu lietisko pierādījumu izņemšanā, nostiprināšanā un glabāšanā, kā arī uz ekspertīzi sūtāmo materiālu sagatavošanā un noformēšanā.

Funkciju izpildes nodrošināšanai birojs:

- izstrādā un ievieš tiesu ekspertu darbā jaunas pētījumu metodes un tehniskos līdzekļus, pamatojoties uz zinātnes sasniegumiem un ekspertīžu prakses apkopojumiem;
- izstrādā informatīvos un metodiskos materiālus;
- veic mācību metodisko un informatīvo darbu ar tiesībaizsardzības iestāžu darbiniekiem;
- veic zinātniski praktiskos pētījumus dažādos ekspertīžu veidos.

Atbilstoši savai kompetencei birojs:

- sagatavo valsts investīciju un starptautisku programmu projektu pieteikumus, kā arī sekmē investīciju programmu īstenošanu;
- sniedz Tieslietu ministrijai priekšlikumus normatīvo aktu izstrādē;
- sadarbojas ar starptautiskajām organizācijām un citu valstu ekspertiestādēm, organizē starptautiskas apspriedes un konferences tiesu ekspertīžu jautājumos un piedalās to darbā;
- pieprasa un saņem biroja darbam nepieciešamo informāciju no citām valstīm saskaņā ar starpvalstu līgumiem.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 29.decembra rīkojums Nr.825 „Par Valsts policijas reorganizāciju” birojs nodrošina ķīmisko (augšnes, augu valsts izcelsmes objektu, šķiedras, laku un krāsu, stikla, polimēru, metālu un to sakausējumu, autotransporta spuldziņu, numuru atjaunošanas), rokrakstu un autotehnisko ekspertīžu veikšanu.

Birojs ir vienīgā ekspertīžu iestāde valstī, kas nodrošina šāvienu pēdu morfoloģisko un ķīmisko izpēti ar skenējošo elektronu mikroskopu. Līdztekus minētajiem darbības virzieniem

birojs veic informācijas tehnoloģiju, daktiloskopiskās, bioloģiskās (dzīvnieku matu), naftas produktu un viegli uzliesmojošo vielu, dokumentu, trasoloģiskās, papīra naudaszīmju, lingvistiskās ekspertīzes, kā arī nodrošina tiesu ekspertu dalību notikuma vietas un priekšmetu apskatē un citu izmeklēšanas darbību veikšanā.

1.3. Budžeta programmas

Biroja darbība 2013.gadā finansēta no valsts pamatbudžeta programmas 01.00.00 (klasifikācijas kods 11.00.00) „Tiesu ekspertīžu zinātniskā pētniecība” un programmas 70.00.00 (klasifikācijas kods 70.06.00) projektam „Labas prakses vadlīnijas un apmācība kā efektīvs līdzeklis noziegumu novēršanā un cīņā pret tiem”.

1.4. Pārskata gada galvenie uzdevumi

Galvenie uzdevumi pārskata gadā bija:

- apliecināt biroja kvalitātes pārvaldības sistēmas efektivitāti, uzturot biroja akreditāciju un biroja kompetences atzīšanu akreditācijas sfērā ietvertajās ekspertīžu jomās (<http://db.latak.lv/templates/database/bodyList.aspx>);
- sagatavot akreditācijai šāviena pēdu izpētes un autotehnisko ekspertīžu jomas, elementu sastāva noteikšanas ar skenējošo elektronu mikroskopu (SEM/EDS) metodi un standartdokumentu izpētes metodi, paplašinot biroja akreditācijas sfēru;
- sagatavot desmit tiesu ekspertu kandidātus tiesu eksperta sertifikāta iegūšanai;
- piedalīties Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijas un „*Collaborative Testing Services, Inc.*” organizētajās ekspertu prasmes pārbaudēs;
- veikt dokumentu materiālu ekspertīžu prakses analīzi;
- paaugstināt tiesnešu un tiesībsargājošo iestāžu darbinieku kompetenci tiesu ekspertīžu jautājumos, organizējot seminārus, lasot lekcijas un vadot praktiskās nodarbības;
- piedalīties projektā „Eiropas mentorings tiesu ekspertīžu laboratoriju akreditācijai” un projekta noslēgumā veikt ieviestās kvalitātes vadības sistēmas auditu Krievijas Ziemeļrietumu tiesu ekspertīžu centrā;
- organizēt divu Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijas ekspertu darba grupu ikgadējās sanāksmes.

2. Finanšu resursi un darbības rezultāti

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Biroja budžetu 2013.gadā veidoja programma 01.00.00 (klasifikācijas kods 11.00.00) „Tiesu ekspertīžu zinātniskā pētniecība” ar finansējumu LVL 630336 apmērā. Finansējuma izlietojums un rādītāju izpilde 2013.gadā un to salīdzinājums ar 2012.gadu atspoguļots 1.tabulā.

Salīdzinot ar 2012.gadu, 2013.gadā programmas 01.00.00 (klasifikācijas kods 11.00.00) „Tiesu ekspertīžu zinātniskā pētniecība” budžets palielinājies par 22%, t.i. LVL 128915. Palielinājums saistīts ar to, ka 2013.gadā notika divas Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijas darba grupu sanāksmes, kuru organizēšanas izdevumus sedza no biroja budžetā iemaksātām dalības maksām. Birojam 2013.gadā bija piešķirts finansējums biroja kapacitātes paaugstināšanai, nodrošinot 40 stundu darba nedēļu pamatdarbības - tiesu ekspertīžu nodrošināšanai un pakalpojumiem, lai uzturētu Eiropas ekonomikas zonas finanšu

instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansētā projekta „Valsts tiesu ekspertīžu biroja kapacitātes palielināšana, nodrošinot atbilstību labas prakses un starptautiskajiem kvalitātes standartiem un stiprinot tiesiskumu Latvijā” ietvaros iegādātās ekspertīžu iekārtas un veiktu tām regulāras apkopes.

Kapitālieguldījumiem atvēlētais finansējums LVL 23495 apmērā izlietots nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu iegādei. Iegādāta programma *Nitro Pro v8* informācijas tehnoloģiju ekspertīzēm, jaunākā versija programmai *PC-Crash* autotehniskajām ekspertīzēm un pamatlīdzekļi – cianakrilāta skapis daktiloskopisko ekspertīžu veikšanai.

Dalības maksai Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijā izlietoti LVL 1757.

2013.gada ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un ieņēmumi starptautisko sanāksmju organizēšanai bija plānoti LVL 53000, faktiski saņemti LVL 45362.

2013.gadā budžeta programma 01.00.00 „Tiesu ekspertīžu zinātniskā pētniecība” apgūta 98,3 % vai LVL 619586 apmērā, neizpilde ir 1,7% vai LVL 3112. Kapitālie ieguldījumi apgūti 100 % apmērā.

*1.tabula
Pamatbudžeta programmas 01.00.00 „Tiesu ekspertīžu zinātniskā pētniecība”
finansējums un tā izlietojums (latos)*

N.p.k.	Finansiālie rādītāji	2012.gadā (faktiskā izpilde)	2013. gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	497430	619204	611566
1.1.	dotācijas	476321	566204	566204
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	21109	53000	45362
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība			
2.	Izdevumi (kopā)	490670	630336	619586
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	470192	606841	596093
2.1.1.	kārtējie izdevumi	468435	605083	594336
2.1.2.	procentu izdevumi			
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas, sociālie pabalsti			
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	1757	1758	1757
2.1.5.	uzturēšanas izdevumi transfertiem			
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	20478	23495	23493

2013.gadā daļu no biroja budžeta veidoja programma 70.00.00 (klasifikācijas kods 70.06.00) projektam „Labas prakses vadlīnijas un apmācība kā efektīvs līdzeklis noziegumu novēršanā un cīņā pret tiem” ar finansējumu LVL 5967 apmērā. Finansējuma izlietojums un rādītāju izpilde 2013.gadā un to salīdzinājums ar 2012.gadu atspoguļots 2.tabulā.

Projekta mērķis - pieredzes, zināšanu un informācijas apmaiņa informācijas tehnoloģiju ekspertīžu jomā starp trim Baltijas valstīm, lai sagatavotu labas prakses vadlīnijas ekonomisko ekspertīžu jomā, sagatavotu minimālās prasības augstas kvalitātes videonovērošanai un digitālo attēlu ekspertīzei, kā arī apmācīt informācijas tehnoloģiju izpēti ekspertus speciālo izpēti programmu pielietošanā. Projektā iesaistītie biroja darbinieki projekta noslēgumā piedalījās zinātniskā konferencē „*Methods in Forensic Science*” ar prezentāciju „*Self developed programs in IT examinations*”.

2.tabula

Pamatbudžeta programmas 70.00.00 „Labas prakses vadlīnijas un apmācība kā efektīvs līdzeklis noziegumu novēršanā un cīņā pret tiem” finansējums un tā izlietojums (latos)

N.p.k.	Finansiālie rādītāji	2012.gadā (faktiskā izpilde)	2013. gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	0	5967	5131
1.1.	dotācijas	0	932	932
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0		
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	5035	4199
2.	Izdevumi (kopā)	0	5967	5131
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	0	5967	5131
2.1.1.	kārtējie izdevumi	0	5967	5131
2.1.2.	procentu izdevumi	0		
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas, sociālie pabalsti	0		
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0		
2.1.5.	uzturēšanas izdevumi transfertiem	0		
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	0		

2.2. Darbības rezultāti un to izpildes analīze

2.2.1. Objektīvas, tiesiskas un zinātniski pamatotas tiesu ekspertīzes

2013.gadā birojā veikto ekspertīžu kopējais skaits, tajā skaitā neizpildītās no iepriekšējā gada, sasniedza 1936 ekspertīzes, kas salīdzinājumā ar 2012.gadu ir par 116 ekspertīzēm jeb 6,4 % vairāk. Veikto ekspertīžu skaits salīdzinājumā ar 2012.gadu palielinājies polimēru izstrādājumu izpētē, trasoloģisko ekspertīžu jomā, krāsu materiālu un pārklājumu izpētē, naftas produktu un viegli uzliesmojošo vielu izpētē. Pieaugums vērojams arī daktiloskopiskās identifikācijas jomā, šķiedru materiālu un to izstrādājumu izpētē, transportlīdzekļu tehniskā stāvokļa izpētē, reljefo identifikācijas zīmju, rakstīta teksta lingvistiskās izpētes un rokrakstu ekspertīžu jomā.

Informācijas tehnoloģiju jomā ieviesta datu nesēju apskate kopā ar procesa virzītāju pirms lēmuma pieņemšanas par ekspertīzes veikšanu. 2013.gadā veiktas 18 datu nesēju apskates epizodes pēc 6 procesa virzītāju pieprasījumiem, sastādīts 1 apskates protokols.

2013.gadā biroja veikto ekspertīžu skaits un sadalījums pa jomām ir apkopots 3.tabulā.

3.tabula

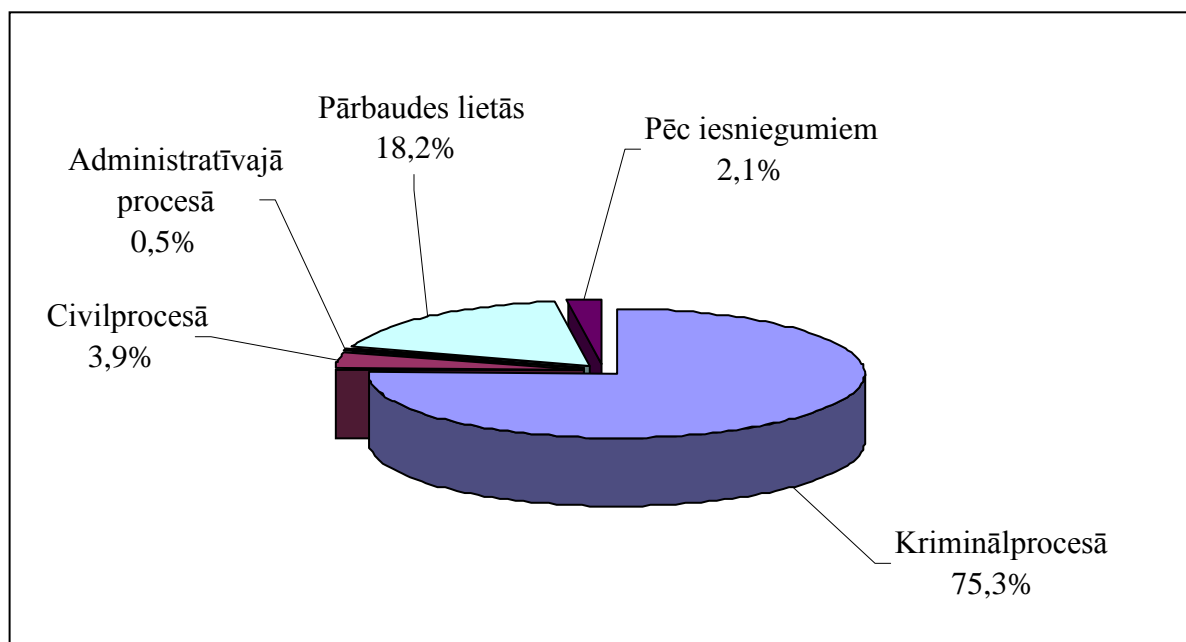
2013.gadā veiktās tiesu ekspertīzes

Nr.p.k.	Kods*	Ekspertīžu specialitāte	Ekspertīžu skaits	
			2012.gadā	2013.gadā
1.	02.01	Augsnes izpēte	8	6
2.	03.01	Transportlīdzekļu tehniskā stāvokļa izpēte	64	69
3.	03.02	Sadursmes mehānisma izpēte	592	539

4.	06.02	Dzīvnieku matu izpēte	1	1
5.	07.01	Augu valsts objektu izpēte	13	6
6.	08.01	Daktiloskopiskā identifikācija	18	21
7.	08.02	Papillārlīniju pēdu vizualizēšana	48	41
8.	09.01	Dokumentu tehniskā izpēte	108	84
9.	13.01	Reljefo identifikācijas zīmju izpēte	128	151
10.	14.01	Informācijas tehnoloģiju izpēte	33	32
11.	15.	Ķīmiskā ekspertīze	8	8
12.	15.01	Dokumentu materiālu izpēte	11	5
13.	15.02	Krāsu materiālu un pārklājumu izpēte	169	240
14.	15.03	Metālu un sakausējumu izpēte	20	12
15.	15.05	Naftas produktu un viegli uzliesmojošo vielu izpēte	24	34
16.	15.08	Polimēru izstrādājumu izpēte	23	41
17.	15.12	Stikla, keramikas un to izstrādājumu izpēte	50	38
18.	15.13	Šķiedru materiālu un to izstrādājumu izpēte	28	38
19.	15.14	Šāviena pēdu ķīmiskā izpēte	18	18
20.	18.01	Rakstīta teksta lingvistiskā izpēte	1	4
21.	22.01	Grafiskā (rokrakstu) izpēte	408	475
22.	27.	Trasoloģiskā izpēte	47	73
Kopā gadā			1820	1936

* - atbilstoši 2011.gada 21.jūnija MK noteikumiem Nr.466 „Tiesu ekspertu specialitāšu klasifikators”

Veikto ekspertīžu sadalījums pēc procesuālā statusa redzams 1.attēlā. Lielākā daļa no ekspertīzēm ir veiktas kriminālprocesā - 75,3% vai iesniegumu pārbaudes stadijā - 18,2%. Civilprocesā ir veiktas 3,9%, bet administratīvajā procesā - 0,5% no kopējā ekspertīžu skaita. Ekspertīzes, kas veiktas pamatojoties uz personu iesniegumiem, veido aptuveni 2,1% no kopējā ekspertīžu skaita.

Vidējais ekspertīžu veikšanas ilgums pārskata gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu ir būtiski samazinājies - no 47 dienām 2012.gadā līdz 37 dienām 2013.gadā.

2013.gadā turpināta iepriekšējo gadu prakse, ko nosaka standarts LVS EN ISO/IEC 17025 „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības”, ka eksperta atzinumu pārbauda otrs jeb „ēnu” eksperts. Lai gan šāda prakse palielina ekspertu slodzi un pasūtījumu izpildes termiņus, vienlaikus tā nodrošina eksperta atzinuma augstāku kvalitāti un rezultātu objektivitāti.

Biroja eksperti 2013.gadā 119 reizes piedalījās tiesas sēdēs, 38 reizes no tām – videokonferences režīmā. Latvijas - Šveices sadarbības programmas projekta „Tiesu modernizācija Latvijā” ietvaros 2013.gadā jau divas biroja telpas tika aprīkotas ar videokonferenču iekārtām, tehniski nodrošinot iespēju ekspertu noplatināšanu tiesā veikt attālināti, ietaupot tiesu ekspertu darba laiku un biroja finanšu resursus. Birojs nodrošina ne tikai biroja tiesu ekspertu, bet arī citu iestāžu tiesu ekspertu un privāto tiesu ekspertu dalību procesuālajās darbībās videokonferences režīmā. Pārskata gadā birojs 36 reizes nodrošinājis citu ekspertīžu iestāžu tiesu ekspertu dalību tiesas sēdēs videokonferences režīmā.

2.2.2. Mācību metodiskais darbs ar klientiem

Lai paaugstinātu tiesībsargājošo iestāžu darbinieku kompetenci tiesu ekspertīžu jautājumos, pārskata gadā turpināts darbs ar klientiem – organizēti desmit semināri ekspertīžu noteicējiem par biroja piedāvātajām tiesu ekspertīzēm un jaunākajām iespējām dažādās tiesu ekspertīžu jomās.

Biroja mājaslapā ir pieejami biroja tiesu ekspertu izstrādātie ieteikumi pareizai ekspertīzes materiālu sagatavošanai.

2.2.3. Prezentācijas un zinātniskās publikācijas

Pārskata periodā biroja darbinieki snieguši prezentācijas un ziņojumus tiesu ekspertīžu jautājumiem veltītās konferencēs un semināros :

- prezentācija „*Microchemical testing of natural fibers*” Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijas Šķiedru un matu ekspertu darba grupas sanāksmē Madridē, Spānijā;
- stenda ziņojumi „*Heavy mineral variations in beach sediments as discriminative indicator in forensic science*” un „*Forensic soil examination in SFSB*” Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijas Dzīvnieku, augu un augsnes pēdu ekspertu darba grupas sanāksmē Hāgā, Nīderlandē;
- stenda ziņojums „*Latvian copybook models*” Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijas Rokrakstu ekspertu darba grupas sanāksmē Rīgā;
- prezentācija „*SFSB experts' experience in fingerprint area*” 11.Starptautiskajā tiesu ekspertīzes simpozijā Bratislavā, Slovākijā;
- prezentācijas „*Судебно-почвоведческая экспертиза в Государственном бюро судебных экспертиз Латвии*” un „*Аккредитация судебных лабораторий и сертификация экспертов в Латвии*” Starptautiskajā augsnes kriminālistiskās izpētes seminārā Maskavā, Krievijā;
- stenda ziņojums „*Fire debris and ignitable liquids investigations by Gas Chromatography in Forensic science*” starptautiskā konferencē „*Modern aspects and applications of Chromatography in education, research and industry*” Daugavpils universitātē;
- prezentācijas „*Aspects of the accreditation of different areas in forensic science*” un „*Self developed programs in information Technologies examination*” starptautiskā zinātniskā konferencē „*Methods in Forensic Science*”, Viļņā, Lietuvā;
- prezentācijas „*Case report - Signature which probably is made by several persons*”, „*Tendencies in ink dating*” un „4. Baltijas valstu dokumentu tehnisko un rokrakstu ekspertu prasmes pārbaudes rezultāti” 3. Baltijas valstu dokumentu tehnisko un rokrakstu ekspertu zinātniski - praktiskajā konferencē Rīgā.

2.2.4. Dalība Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijā un ekspertu darba grupās

Birojs kopš 1997.gada aktīvi darbojas Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijā. Biroja eksperti ir pilntiesīgi biedri Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijas Kvalitātes un kompetences komitejā un vienpadsmit ekspertu darba grupās. 2013.gadā biroja eksperti piedalījās deviņās Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijas darba grupu sanāksmēs – dokumentu, rokrakstu, informācijas tehnoloģiju, šķiedru un matu, krāsu un stikla, šaujamieroču un šāviena pēdu, ugunsgrēku un eksploziju izraisīto materiālu izpētes, dzīvnieku, augu un augsnes pēdu un kvalitātes un kompetences koordinātoru grupas sanāksmē.

Pārskata gadā birojs nodrošināja divu Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijas darba grupu sanāksmju norisi:

- Šaujamieroču un šāviena pēdu ekspertu darba grupas 20. jubilejas sanāksmi Rīgā no 2013.gada 10. līdz 13.septembrim. Sanāksmē piedalījās 135 eksperti no 34 pasaules valstīm, to skaitā pārstāvji no ASV, Kanādas un Austrālijas.
- Rokrakstu ekspertu darba grupas sanāksmi Rīgā no 2013.gada 4. līdz 6.septembrim. Sanāksmē piedalījās 50 eksperti no 27 Eiropas valstīm, kā arī vieslektori no ASV un Kanādas.

Trijās darba grupās biroja tiesu eksperti sniedza prezentācijas un stenda ziņojumus – šķiedru un matu, rokrakstu un dzīvnieku, augu un augsnes pēdu darba grupās.

Darbojoties Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijā, tiesu ekspertiem ir iespēja piedalīties dažādu specialitāšu tiesu ekspertu darba grupās un kopējos projektos tiesu ekspertīzes jomā, izmantojot starptautiskos fondus, kā arī nepieciešamības gadījumā sadarboties lietisko pierādījumu (pēdu, objektu) padziļinātā izpētē, ja to nav iespējams veikt birojā. Tāpat Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācija dod iespēju nodrošināt darbiniekiem pieredzes apmaiņu un kvalifikācijas celšanu augsta līmeņa laboratorijās, nodrošināt ātru un pilnvērtīgu informācijas apmaiņu problemātisku jautājumu risināšanā, regulāri piedalīties starptautiskās prasmes pārbaudēs, kā arī iegūt akreditēto ekspertīžu iestāžu atbalstu un palīdzību starptautisko kvalitātes sistēmas standartu uzturēšanā tiesu ekspertīžu iestādē.

2.2.5. Starptautiskā sadarbība

Birojs 2013. gada 18. oktobrī organizēja 3. Baltijas valstu dokumentu tehnisko un rokrakstu tiesu ekspertu semināru. Semināra laikā tika analizēti starplaboratoriju salīdzinošās testēšanas rezultāti, apspriestas rokrakstu un dokumentu tehnisko tiesu ekspertīžu attīstības tendences, aktualitātes, kā arī dažādu valstu pieredze šo tiesu ekspertīžu darba organizācijā. Seminārā piedalījās 26 tiesu eksperti no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas.

Pārskata gadā birojs turpināja dalību Eiropas tiesu ekspertīžu asociācijas projektā „Eiropas mentorings tiesu ekspertīžu laboratoriju akreditācijai” jeb EMFA-2, kurā darbojās kā viena no četrām akreditētajām mentoru laboratorijām. Biroja sadarbības partneris šajā projektā bija Krievijas Ziemeļrietumu tiesu ekspertīžu centrs Sanktpēterburgā. Pārskata periodā notika divas vizītes Krievijas Ziemeļrietumu tiesu ekspertīžu centrā. Pirmajā vizītē biroja tiesu eksperti veica izstrādāto dokumentu analīzi un darbības plāna izpildes kontroli, sniedza rekomendācijas un ieteikumus, bet otrajā - kvalitātes vadības sistēmas ieviešanas auditu, lai pārliecinātos par minētās ekspertīstādes divu nodaļu gatavību akreditācijai. Projekta rezultāti ir atzīti par pozitīviem, jo visas trīs projektā iesaistītās neakreditētās laboratorijas 2013.gada beigās iesniedza pieteikumus akreditācijai savu valstu akreditācijas institūcijās. Krievijas Ziemeļrietumu tiesu ekspertīžu centrs ieguvis akreditācijas apliecību 2014.gada 13.maijā.

2013.gadā biroja informāciju tehnoloģiju tiesu eksperti iesaistījās Eiropas Savienības projektā „Labas prakses vadlīnijas un apmācība kā efektīvs līdzeklis noziegumu novēršanā un cīņā ar tiem”, kura ietvaros tiesu eksperti paaugstināja kvalifikāciju, apgūstot jaunāko datorprogrammu pielietojumu informācijas tehnoloģiju tiesu ekspertīzēs, un piedalījās videonovērošanas sistēmu uzstādīšanas un konfigurēšanas rekomendāciju izstrādē. Šī projekta ietvaros biroja tiesu eksperti 2013.gada 10. un 11.oktobrī novadīja semināru tiesībsargājošo iestāžu darbiniekiem par jaunākajām datorprogrammām informācijas tehnoloģiju tiesu ekspertīzēs.

2.2.6. Normatīvo aktu projektu izstrāde

Biroja vadītāja 2013.gadā turpināja strādāt Tieslietu ministrijas darba grupā, kuras uzdevums ir izstrādāt grozījumus Tiesu ekspertu likumā. Biroja vadītāja vada Tiesu ekspertu padomi, biroja vadītājas vietnieks ir iekļauts Tiesu ekspertu sertifikācijas komisijas sastāvā.

Pārskata gadā biroja tiesu eksperti turpināja darbu dažādu specialitāšu tiesu ekspertu apmācību programmu projektu izstrādē, piedalījās Tiesu ekspertu sertifikācijas komisijas darbā kā pieaicinātie tiesu eksperti, kā arī recenzēja tiesu ekspertu kandidātu mācību ekspertīzes.

2.3. Maksas pakalpojumi

Birojs piedāvā maksas pakalpojumus - veic ekspertīzes pēc juridisku un fizisku personu iesniegumiem un tiesu lēmumiem civillietās visos biroja kompetencē esošajos tiesu ekspertīžu veidos.

Pārskata periodā maksas pakalpojumi sniegti atbilstoši cenrādim, kas apstiprināts ar Ministru kabineta 2008.gada 4.augusta noteikumiem Nr.616 „Noteikumi par Valsts tiesu ekspertīžu biroja maksas pakalpojumu cenrādi” (spēkā līdz 2014.gada 1.janvārim).

Birojam ir izveidota maksas pakalpojumu iesnieguma veidlapa, kas ir pieejama gan biroja mājaslapā, gan kancelejā, un kuru klientam ir iespējams aizpildīt arī iesnieguma iesniegšanas dienā birojā.

Pārskata periodā veiktas 114 maksas ekspertīzes, kas veidoja 5,89 % no kopējā ekspertīžu skaita. Ieņēmumi no maksas ekspertīzēm pārskata periodā veidoja 12 099 LVL jeb 1,96 % no biroja kopējiem ieņēmumiem.

2.4. Kvalitātes vadības sistēmas uzturēšana un pilnveidošana

Biroja kvalitātes politika ir orientēta uz efektīvas pārvaldības sistēmas uzturēšanu un nepārtrauktu pilnveidošanu atbilstoši standarta LVS EN ISO/IEC 17025 „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” prasībām, veicinot nekļūdīgu, precīzu procesu izpildi birojā, tādējādi apmierinot klientu prasības.

Kvalitātes vadības jomā 2013.gadā biroja darba prioritāte bija apliecināt biroja kvalitātes pārvaldības sistēmas efektivitāti, saglabājot akreditāciju atbilstoši LVS EN ISO/IEC17025 standarta prasībām, un paplašināt akreditācijas sfēru ar šāviena pēdu un informācijas tehnoloģiju tiesu ekspertīžu jomu, kā arī ar 3 izpētes metodēm – elementu sastāva noteikšana ar skenējošo elektronu mikroskopu (SEM/EDS), standartdokumentu izpēte un sadursmes mehānisma izpēte.

Biroja akreditācija, tā darbības atbilstība starptautiskiem standartiem un ar to saistītais konsekvences pieaugums ir nozīmīgs starpvalstu sadarbību veicinošs faktors. Tā sekmē eksperta atzinumu atzīšanu citās valstīs, atvieglo datu apmaiņu starp ekspertīžu iestādēm un starptautisku datubāzu izveidi. Šodien, kad pieaugusi noziedznieku mobilitāte un starpvalstu noziegumu skaits, savstarpēja ekspertīžu rezultātu atzīšana un informācijas apmaiņa ir ļoti svarīga.

Pārskata periodā birojā strādāts pie dokumentu izstrādes un aktualizācijas, procesu dokumentēšanas un instrukciju sagatavošanas, pilnveidota iekšējo auditu procedūra un ieviests visiem biroja darbiniekiem pieejams auditu reģistrs.

2013.gada 27.novembrī un 9.decembrī notika biroja kārtējā uzraudzības vizīte, kuru veica Latvijas Nacionālā akreditācijas biroja vadošā vērtētāja I.Goba un trīs tehniskie eksperti. Vizītes laikā eksperti vērtēja biroja darbības atbilstību LVS EN ISO/IEC 17025:2005 standartam un biroja kvalitātes pārvaldības sistēmas prasībām, kā arī biroja tiesu ekspertu kompetenci dokumentu, rokrakstu, informācijas tehnoloģiju, šāviena pēdu, krāsu materiālu, naftas produktu un viegli gaistošu vielu tiesu ekspertīžu jomās. 2014.gada 28.janvārī Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs pieņēma lēmumu saglabāt birojā akreditāciju atbilstībai LVS EN ISO/IEC17025:2005 standarta „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” prasībām esošajā akreditācijas sfērā un paplašināt akreditācijas sfēru ar informācijas tehnoloģiju un šāviena pēdu tiesu ekspertīžu jomu, kā arī poligrāfiski aizsargātu un tipogrāfiski izpildītu dokumentu izpētes metodēm un degošu šķidrumu atlikumu noteikšanas metodi augsnē. Nākamā uzraudzības vizīte birojā noteikta 2014.gada septembrī.

2013.gadā biroja tiesu eksperti piedalījās 12 starptautiskās prasmes pārbaužu programmās, divās Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes un vienā biroja organizētā starptautiskā starplaboratoriju salīdzināšanā, kā arī četrās iekšējās prasmes pārbaudēs, kopumā 14 tiesu ekspertīžu jomās:

- 11 Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijas organizētās prasmes pārbaudēs - šķiedru, krāsu, stiklu, ugunsgrēku un viegli uzliesmojošo vielu, matu, pirkstu pēdu vizualizācijas, augsnes, rokrakstu, dokumentu, apavu pēdu un šāviena pēdu izpētes jomā;
- vienā „*Collaborative Testing Services, Inc.*” organizētā prasmes pārbaudē reljefo identifikācijas zīmju ekspertīžu jomā;
- Baltijas valstu starplaboratoriju testā pirkstu pēdu identifikācijā;
- transportlīdzekļu sadursmes izpētē kopā ar Lietuvas Tiesu ekspertīžu centru, Krievijas Ziemeļrietumu tiesu ekspertīžu centru un Gruzijas Nacionālo tiesu ekspertīžu biroju;
- sadarbībā ar Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldi informācijas tehnoloģiju izpētē;
- iekšējās prasmes pārbaudēs informācijas tehnoloģiju, transportlīdzekļu sadursmes mehānisma izpētē un divās prasmes pārbaudēs dokumentu izpētes jomā.

2013.gadā sagatavoti paraugi prasmes pārbaudei tipogrāfiski izpildītu dokumentu izpētes jomā Igaunijas Tiesu ekspertīžu institūtam. Baltijas valstu starplaboratoriju testu rezultāti tiks vērtēti Ceturtajā Baltijas valstu dokumentu tehnisko un rokrakstu tiesu ekspertu zinātniski - praktiskā konferencē Tallinā 2014.gada novembrī.

Biroja darbinieku un tiesu ekspertu ieguldījums tiesu ekspertīžu darba attīstībā un starptautiskās sadarbības veicināšanā tiesu ekspertīzes jomā ir augsti novērtēti. 2013.gada 4.maijā Latvijas valsts prezidents A.Bērziņš biroja vadītājam M.Čentorickai pasniedza Atzinības krustu par nopelniem Latvijas valsts labā - tiesu sistēmas stiprināšanā un starptautiskās atpazīšanas veicināšanā. Tieslietu sistēmas 95 gadu jubilejas svinībās 2013.gada 19. novembrī tieslietu ministrs J.Bordāns pasniedza Tieslietu ministrijas apbalvojumus tieslietu sistēmas darbiniekiem. Par īpaši nozīmīgu ieguldījumu demokrātijas un tiesiskuma stiprināšanā ar Tieslietu sistēmas II pakāpes Goda zīmi tika apbalvota biroja Tehnisko ekspertīžu departamenta direktore Z.Miķelsone. Par darba pienākumu priekšzīmīgu un pašreizējā pildīšanu un būtisku ieguldījumu tieslietu sistēmas attīstībā Tieslietu ministrijas II pakāpes atzinības rakstu un sudraba spalvu saņēma biroja Bioloģisko un ķīmisko ekspertīžu departamenta vecākā tiesu eksperte S.Kokoreviča un Tehnisko ekspertīžu departamenta tiesu eksperte M.Muša. Par ilggadēju, godprātīgu un radošu darba pienākumu pildīšanu Goda diplomu saņēma biroja Administratīvā un finanšu departamenta direktore M.Kaņepe.

2.5. Klientu aptauja

Lai noskaidrotu biroja klientu vajadzības, uzlabotu sadarbību un pilnveidotu biroja darba kvalitāti, birojs kopš 2006.gada izplata klientu aptaujas anketas un analizē klientu sniegto informāciju.

2013.gadā saņemtas 60 anketas no tiesu darbiniekiem, Valsts policijas, VID Finanšu policijas darbiniekiem, advokātiem, Drošības policijas, KNAB un Militārās policijas.

Kopumā klienti biroja darbu ir novērtējuši pozitīvi. Salīdzinot ar iepriekšējos gados veikto aptauju rezultātiem nedaudz ir pieaugusi klientu apmierinātība ar eksperta atzinumu kvalitāti - no 75% 2010.gadā un 67% 2012.gadā uz 77% 2013.gadā.

Salīdzinot ar 2012.gadu, nedaudz samazinājusies klientu apmierinātība ar ekspertīžu izpildes termiņiem - no 87% 2012.gadā uz 72% 2013.gadā, īpaši informācijas tehnoloģiju, rokrakstu, dokumentu un šāviena pēdu ekspertīžu jomās. Nemainīgi pozitīvas atsauksmes izteiktas par biroja darbinieku attieksmi pret klientiem un atsaucību, darbinieku profesionalitāti un kompetenci, biroja telpām un pēdējos gados arī par mājaslapā pieejamo

informāciju. Daļa klientu - 60% izteikuši vēlmi saņemt eksperta atzinumus ar ierakstītu pasta sūtījumu vai kurjerpastu.

Visvairāk klientu pieprasīta ir apmācība par jaunākajām ekspertīžu iespējām, informācijas tehnoloģiju izpēti, minēta arī automašīnu šasijas numuru noteikšana. Klientu izteiktie ierosinājumi un piezīmes tiek ņemti vērā, novērtējot biroja darba efektivitāti un plānojot darbības uzlabojumus.

3. Personāls

Viens no būtiskiem biroja uzdevumiem ir ilgtermiņā piesaistīt profesionālus un uz darba rezultātu orientētus darbiniekus, nodrošinot sekmīgu birojam uzticēto funkciju izpildi.

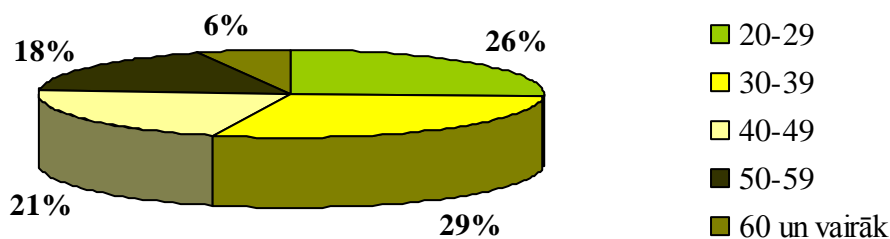
Biroja personāla politikas mērķis ir nodrošināt visus personāla vadības procesus, tostarp - darbinieku atlasi, apmācību, novērtēšanu, karjeras attīstību. Personāla politika tiek īstenota atbilstoši biroja akreditācijas kritērijiem.

Pārskata gadā birojā bija 51 amata vieta, faktiski nodarbināto skaits – 51, no kuriem pēc nodarbinātības statusa - 34 ierēdņi un 17 darbinieki.

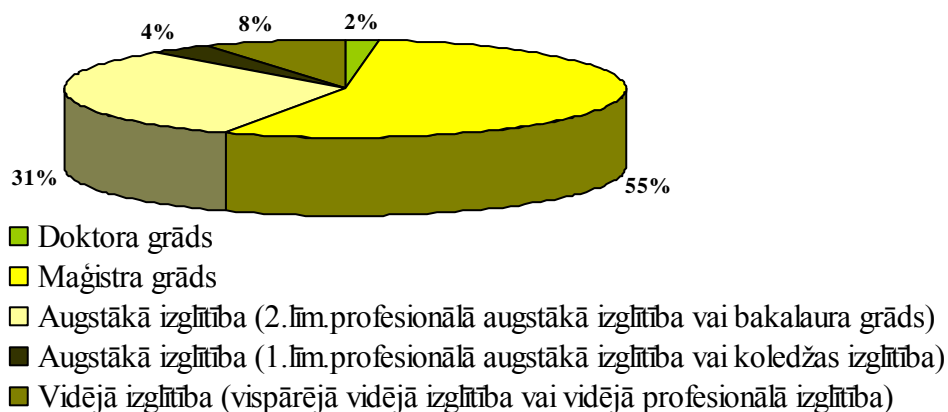
2013.gada decembra beigās no birojā nodarbinātajiem 63% bija sievietes un 37% vīrieši.

Nodarbināto vidējais vecums pārskata periodā (skat. 2.attēlu) bija 40 gadi: 55% no visiem nodarbinātajiem birojā bija vecumā no 20 līdz 39 gadiem, 39% no visiem nodarbinātajiem bija vecumā no 40 līdz 59 gadiem, 6% - 60 gadi un vairāk.

2.attēls
Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām

92% birojā nodarbināto (skat. 3.attēlu) ir augstākā izglītība. Tajā skaitā otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība vai bakalaura grāds ir 31% nodarbināto, maģistra grāds ir 55% nodarbināto, savukārt doktora grāds – 2% nodarbināto.

Četri biroja darbinieki 2013.gadā pielīdzinājuši iepriekš iegūto augstāko izglītību profesionālajam maģistra grādam, divi pabeiguši mācības un ieguvuši maģistra grādu. Pieci darbinieki turpina bakalaura studijas, viens – maģistra studijas, bet pieci turpina studijas doktorantūrā.

2013. gadā notika 15 biroja darbinieku apmācība 11 dažādās ekspertu specialitātēs, piecās specialitātēs apmācība pabeigta un četrās iesniegti dokumenti sertifikācijai Tiesu ekspertu padomē. Četrās specialitātēs iegūti tiesu eksperta sertifikāti, turklāt diviem tiesu ekspertiem tas ir sertifikāts otrā tiesu eksperta specialitātē.

Lai nodrošinātu efektīvu izvirzīto uzdevumu veikšanu un mērķu sasniegšanu, birojs regulāri sekmē nodarbināto profesionālo zināšanu pilnveidošanu. Birojs organizē apmācības, izmantojot kā iekšējos, tā ārējos resursus, atbalstot dalību vietēja un starptautiska līmeņa mācībās un pieredzes apmaiņas pasākumos, un tiesu ekspertu darba grupās.

2013.gadā darbinieki paaugstinājuši kvalifikāciju ārzemēs – stažējās vizītēs, piedaloties konferencēs, semināros u.c., kā arī cēlušies kvalifikāciju iekšzemes pasākumos, apmeklējot 28 seminārus un kursus, kurus rīkojušas dažādas organizācijas, tostarp – Latvijas Universitāte, Rīgas Tehniskā Universitāte, Daugavpils Universitāte, Latvijas Testēšanas laboratoriju asociācija, Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs, Valsts administrācija skola, Latvijas Zvērinātu revidentu asociācija, Valsts policijas koledža, Drošības policija, Latvijas Personāla vadīšanas asociācija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Rīgas Zinātnes un tehnikas nams, uzņēmumi SIA „Saint-tech”, „Labochema Latvia”, „Foster&Freeman” u.c. Darbiniekiem tiek nodrošināta pieeja speciālajiem tiesu ekspertīzes periodiskajiem un juridiskajiem žurnāliem – „Journal of Forensic Science”, „Forensic Magazine” un „Digital Forensic Investigator (DFI) News”, „Global Forensic Science Today”, „Journal of Forensic Identification”, „Jurista vārds”, kā arī iegādāta speciālā literatūra dažādos ekspertīžu veidos.

Pārskata gadā birojs nodibinājis darba attiecības ar 11 darbiniekiem, ierēdņa amatā iecelts viens nodarbinātais. Darba tiesiskās attiecības izbeigtas pārbaudes laikā ar diviem darbiniekiem, pēc pašu vēlēšanās – ar sešiem darbiniekiem.

4. Komunikācija ar sabiedrību

2013.gadā regulāri aktualizēta informācija biroja interneta mājaslapā www.vteb.gov.lv gan latviešu, gan angļu valodā. Mājaslapas aktualitāšu sadaļā publicētas 25 relīzes par biroja aktualitātēm un organizētajiem pasākumiem, 16 no tām latviešu un 9 angļu valodā.

Preses relīzes par svarīgākajiem notikumiem un norisēm birojā publicētas arī Tieslietu ministrijas mājaslapā www.tm.gov.lv, Latvijas Vēstneša portālā www.lv.lv un žurnāla „Jurista vārds” portālā www.juristavards.lv

Biroja mājaslapā ir pieejama klientu aptaujas anketa, tās rezultātu apkopojums analizēts 2.5. punktā.

5. Plānotie pasākumi 2014.gadā

2014.gadā plānoti šādi pasākumi:

- apliecināt biroja kvalitātes pārvaldības sistēmas efektivitāti, uzturot biroja akreditāciju un biroja kompetences atzīšanu akreditācijas sfērā ietvertajās tiesu ekspertīžu jomās;
- sagatavot akreditācijai autotehnisko tiesu ekspertīžu jomu, augsnes izpētes jomu un elementu sastāva noteikšanas ar skenējošo elektronu mikroskopu (SEM/EDS) metodi, paplašināt biroja akreditācijas sfēru ar metodēm minētajās jomās;
- uzlabot biroja sniegto pakalpojumu kvalitāti, pēc iespējas samazinot ekspertīžu veikšanas termiņus;
- sagatavot piecus tiesu ekspertu kandidātus tiesu eksperta sertifikāta iegūšanai;
- resertificēt tos biroja tiesu ekspertus, kuriem 2014. gadā beidzas sertifikāta derīguma termiņš;
- piedalīties Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijas darba grupās, kas saistītas ar biroja ekspertīžu specialitātēm;
- piedalīties Eiropas tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijas, „*Collaborative Testing Services, Inc.*” un „*Forensic Testing Services*” organizētajās ekspertu prasmes pārbaudēs un 5. Baltijas valstu rokrakstu un dokumentu ekspertu prasmes pārbaudē;
- paaugstināt tiesnešu un tiesībsargājošo iestāžu darbinieku kompetenci tiesu ekspertīžu jautājumos, organizējot seminārus, lasot lekcijas un vadot praktiskās nodarbības.